

Memet (Orhan Kemal'in "Eskici ve Oğulları" adlı Romanı) Uyumlu

Karakter Topal Eskici'nin büyük oğlu olan Memet, ailesinin yoksulluğuna bir parça olsun destek olmak için çözüm arayışında olan azimli biridir. Onlara yük olduğuna inanan Memet, Fabrikadaki işinden atıldığı ve babasının kundura dükkânı da yetmediği için tarlada ırgatlık işi bulur. Kardeşi Ali'nin de kendisi ile gelmek istemesi üzerine ev ahali de tarlada kütlü toplama işine gitmeye ikna edilir. Her ne kadar babası tarafından istenmese de karısını sevdiremese de yine de ailesine olan saygısını yitirmez. Babasından yediği dayaklara işittiği küfürlerle rağmen saygılı davranır. Sakin ve koruyucu bir yapıya sahip olan Memet, üç çocuğuna bakmak için çaresizlikle didinir. Dini konularla pek alakası olmayan Memet hastalanır, sıtma olup eve dönünce ölmek üzere iken kurtulur.

Aktiviteler Babasının her dediğini yapmaya çalışan Memet, sigara tiryakisidir. Mahallede annesinin istediği komşuların oğulları gibi doktor, subay olamadı ise de üç çocuk sahibi olur. Annesine ev işlerinde sıklıkla yardım eden Memet genelde soğan soyar.

ÖRNEK ANILAR

Sessiz Topal'ın büyük oğlu Memet, dinî konulara karşı olan duyarsızlığını babasına yansıtırken laf edemez. Babası dinî kavramlardan söz ettiğinde alaycı bir tavırla gülümser. Onun sessizliği babasına karşı olan duruşundan kaynaklıdır. Çünkü babası Topal, dinini uygulamasına rağmen içmekte ve sövmekte oğlunu dinlememektedir: "Ne zaman Allah, kitap konulan açılrsa, oğlan ya bıyık altından güler, ya da iyiden kötünden hiçbir karşılık vermezdi. Gâvur muydu bu yâni? Gâvursa anlamalıydı, anlamalıydı ki, dini bütün bir baba olarak..."

Saygılı Kardeşi Ali'nin babası hakkındaki saygısız konuşmaları karşısında "— Kaçiverdi olmaz Ali, çok çirkin! " gibi yargılar kullanan Memet, her koşulda babasına olan saygısını yitirmez. Ali babasına Topal dese kızar, babasını korur. Üstelik babası kendisini dövemeye kalktığında dahi hiç sesini çıkartmadan öfkesinin geçmesini bekler.

Hoşgörülü Babasının kendilerine bakamayacağını söylemesine bozulmayan Memet, aksine ona hak vererek evin de geçimine yardım sağlayacak çözüm yolları arar: "—Töbe vallaha. Eğer ona şuncacık kızdıysam namussuzum. Bir evlat babasına kızar mı? Sonra, haklı da, yerden göğe kadar haklı hem de. Nerden baksan bir eskici dükkânı. Sen bir, babam iki, bacım üç, Ali dört. Beş de biz, etti dokuz. Dükkânımız dokuz kişiyi beslemiyor artık!"

Umutlu Büyük bir yoksulluğun, sefaletin içinde olan aile sürekli soğan ve bulgur ile beslenirken Memet kütlü işinden bir sermaye parası elde ederek ilerde babası gibi seyyar eskici işi kurabileceğini ve babasının eskiden olduğu gibi konakta yaşayabileceğini umut der: "—Elvermez ana. Senin anlayacağın, bize bin, bin iki-yüz lira lazım. Bu parayı bulduk mu, değme keyfine. O zaman adi eskiciliğe filan lüzum yok. Gelsin sipariş, gitsin sipariş. Para olukla. Tutarız Adana'nın şerefli bir semtinde kocaman bir konak. Hani babamın dedesinin varmış; sen anlatırdın?"

Çaresiz Pamuk işinde hem hasta hem açlıkla savaşıırken yeterince toplama yapamayan Memet katipten de para alamaz. Karısını ve üç çocuğunu düşünen Memet, çaresizlik içinde derin düşüncelere dalar :” Başı, şakakları zonkluyor, sıtmanın halsizliğini her zamandan çok duyuyordu. Şimdi ne yapacaklardı? Şehre birkaç kuruş parayla dönüp tekerlekli dükkân açmaktan geçmiş, borçlarını nasıl ödeyeceklerini, bu işin içinden nasıl çıkacaklarını düşünüyordu.”